

Taotluste hindamiskriteeriumid liginullenergiahoonete ehitamisel

Kriteerium 1: Avaliku sektori hoonetes energiatõhususe saavutamine

Hinnatakse projektiga saavutatavat energiatõhusust avaliku sektori hoonetes, võttes aluseks kohaliku omavalitsuse hallatavate hoonete hulgast välja arvatavate hoonete või nende osade energiamärgise kaalutud energiakasutuse (KEK) ning köetava pinna ruutmeetrite suhtarvu uue loodava teenusüksuse köetava pinna ruutmeetrite arvuga. Kriteerium näitab kui suur hulk suure energiakuluga pinda väheneb avaliku sektori kasutusest ning tekib juurde liginullenergia pinda.

Valem:

$$X / Y \times (\text{KEK}-100)$$

kus:

X – kohaliku omavalitsuse hallatavate hoonete hulgast välja arvatava hoone köetava pinna ruutmeetrite arv

Y – uue loodava teenusüksuse köetava pinna ruutmeetrite arv

KEK – energiamärgisel olev kaalutud energiaerikasutus, kWh/(m²·a)

100 – liginullenergiahoonele vastav kaalutud energiaerikasutus, kWh/(m²·a)

Mida kõrgem on näitaja, seda rohkem saab punkte. Punktide alusel moodustatakse pingeriida, mille alusel hinnatakse projekte järgmiselt:

20 punkti saab pingerea esimesel kohal olev maksimaalse suhtarvuga projekt

5 punkti saab pingerea viimasel kohal olev minimaalse suhtarvuga projekt

Pingerea esimese ja viimase koha vahel olevaid projekte hinnatakse järgmise valemiga:

$$20 - (20 - 5) / (N - 1) / (P - 1)$$

Kus:

N – järjekorra numbrite arv pingereas (k.a esimene ja viimane koht)

P – konkreetse taotluse järjekorra number pingereas

Juhul kui on esitatud ainult üks taotlus, saab see maksimaalse 20 punkti. Võrdse suhtarvu väärtusega taotlused saavad pingereas sama järjekorra numbri.

Kriteerium 2: Eesmärgipüstituse ja lahenduste sobivus uute teenuskohtade loomisel

Hinnatakse uute teenuskohtade loomise olulisust ning tehtud valikute sobivust vastavalt esitatud projekti lahendusele ja kaalutud alternatiividele. Hinnatakse, kas taotleja pakutud lahendus arvestab deinstitutionaliseerimise põhimõtetega lähtuvalt Euroopa institutsionaalselt hooldusmudelilt kogukonnapõhisele ülemineku ekspertrühma koostatud juhendmaterjalile

„Euroopa ühtsed juhised institutsionaalselt hoolduselt kogukonnapõhisele süsteemile ülemineku kohta“ (<http://www.sm.ee/et/riigi-korraldatavad-teenused>) ja heaolu arengukava 2016–2023 eesmärkidega (<http://www.sm.ee/et/sotsiaalteenused>), sh dementsusega eakatele sobivate sotsiaalteenuste arendamisega ja kättesaadavuse tõstmisega. Hindamise aluseks võetakse taotluses esitatud informatsioon ja esitatud eskiis / ruumiplaan.

Projekte hinnatakse järgmiselt:

30 punkti – läbivalt on arvestatud deinstitutionaliseerimise põhimõtetega ja heaolu arengukava 2016–2023 eesmärkidega. Põhjendustes on vastavalt vajadusele kasutatud uuringuid, analüüse, teiste riikide praktikat vms, mis kirjeldab teenuse osutaja nägemust kvaliteetse üldhooldusteenuse osutamisest inimestele, ning need toetavad projekti teostamise loogikat. Kõik eelnev kajastub ka projekti lahenduse kirjelduses ning taotleja on leidnud sobivaima lahenduse projekti elluviimiseks;

20 punkti – esitatud on projekti eesmärk ning vajalikud tegevused koos osaliste põhjendustega. Arvestatud on deinstitutionaliseerimise põhimõtetega ja heaolu arengukava 2016–2023 eesmärkide saavutamise, kuid projekti lahenduse kirjelduses ja projekti elluviimise kirjelduses või selle teostamise loogikas esineb mõningaid puudusi;

10 punkti – esitatud on projekti eesmärk ning lisatud põhjendused. Üldiselt on arvestatud nõutud põhimõtetega, kuid projekti lahenduse kirjelduses, projekti elluviimise kirjelduses või selle teostamise loogikas esineb olulisi puudusi, mida on võimalik parandada;

0 punkti – projekt ei toeta deinstitutionaliseerimise elluviimist ega heaolu arengukava 2016–2023 eesmärkide saavutamist. Puuduvad selgitused, mis toetavad projekti teostamise loogikat, eesmärk on ebaselge ning kavandatud tegevused ei ole põhjendatud. Esitatud lahendus ei ole meetme tegevusest elluviimiseks sobiv. Näiteks on planeeritud institutsionaalse hoolduse põhimõtetele vastavad teenuseüksused, kus puuduvad võimalused teenusesaajatele individuaalseks lähenemiseks või pole planeeritud määruse § 6 lõike 1 kohast teenuseüksuse liigendatust vajadusepõhisteks rühmadeks.

Kui projekt saab 0 punkti, ei saa seda meetme tegevuse raames toetada, sest see ei toeta vastavaid eesmärke. Projekti raames planeeritud lahendus ei toeta ega vasta kvaliteetse teenusekoha rajamise nõuetele. Komisjon projekti edasi ei hinda.

Kriteerium 3: Teenusekoha loomise maksumus

Hindamise aluseks on projekti planeeritud abikõlblike kulude meetmest toetatav osa (summa) suhe projekti loodavate teenusekohtade arvu. See näitab vahendite kasutamise efektiivsust projektis ühe teenuskoha loomisel. Aluseks võetakse taotluses esitatud projekti eelarve abikõlblikud kulud meetme vahenditest. Summa jagatakse vajaduse korral kahes osas olenevalt sellest, kas projektis luuakse vaid majutusega või ka majutuseta teenusekohti täisealistele – kummagi osa rajamise summa jagatakse loodud teenusekohtade arvuga. Kriteeriumi summa saadakse majutusega ja toetavate teenusekohtadega projektis hindepunktide kaalutud keskmisena, kus kaaluks on loodavate teenusekohtade arv. Maksimaalne hindepunktide arv on 20 punkti ning minimaalne 5 punkti. Maksimumtulemuse saab projekt, mille ühe koha rajamise taotletav toetuse summa meetme vahenditest on vähemalt 20% madalam kui ühe teenusekoha loomise maksimaalne toetus vastavalt määruse lisas 1 sätestatud toetusmäärale. Ülejäänud punktid jagatakse proportsionaalselt taotletava ühe koha rajamise toetuse summaga.

Projekte hinnatakse järgmiselt:

Ööpäevaringse majutusega teenusekoha loomise maksumuse hindepunktid leitakse järgmise valemiga:

$$X = 5 + (T_{\max} - T_{\text{proj}}) / (0,2 * T_{\max}) * 15$$

X – projektile omistatav hindepunkt;

T_{max} - maksimaalne ühe täisealise isiku ööpäevaringse majutusega teenusekoha loomise toetus vastavalt määruse lisas 1 sätestatud toetusmääradele, mis saadakse valemiga: $T_{\max} = 40\,000 * \text{määruse lisas 1 sätestatud toetusmäär kohaliku omavalitsuse kohta } \%$;

T_{proj} – projektiga rajatava ööpäevaringse majutusega teenusekoha keskmine toetuse summa meetme vahenditest, mis saadakse valemiga: $T_{\text{proj}} = \text{taotletav toetuse kogusumma} / \text{rajatavate majutusega teenuskohtade arv}$.

Ööpäevaringse majutuseta teenusekoha rajamise maksumuse hindepunktid leitakse järgmise valemiga:

$$X = 5 + (T_{\max} - T_{\text{proj}}) / (0,2 * T_{\max}) * 15$$

X – projektile omistatav hindepunkt;

T_{max} - maksimaalne ühe täisealise isiku majutuseta teenusekoha loomise toetus vastavalt määruse lisas 1 sätestatud toetusmääradele, mis saadakse valemiga: $T_{\max} = 12\,000 * \text{määruse lisas 1 sätestatud toetusmäär kohaliku omavalitsuse kohta } \%$;

T_{proj} – projektiga rajatava ööpäevaringse majutuseta teenusekoha keskmine toetuse summa meetme vahenditest, mis saadakse valemiga: $T_{\text{proj}} = \text{taotletav toetuse kogusumma} / \text{rajatavate majutuseta teenuskohtade arv}$.

Projekt, milles ühe teenusekoha loomise keskmine maksumus meetme vahenditest ületab maksimaalset teenuskoha loomise toetust vastavalt määruse lisas 1 sätestatud toetusmääradele, hindamisele ei kuulu ning selle kohta tehakse pärast vastavushindamist taotluse rahuldamata jätmise otsus.

Kriteerium 4: Teenuseüksuse asukoht

Teenuste osutamist võib pidada seda jätkusuutlikumaks, mida olulisemad funktsioonid on asulal, millesse vastav teenuseüksus või teenusekohad rajatakse. Hindamise aluseks on maakonnaplaneeringutes (Lääne-Virumaa puhul maakonnaplaneeringu ettepanekus) märgitud keskuse tüüp ning toimimine omavalitsuse keskusena.

Projekte hinnatakse järgmiselt:

10 punkti – teenuseüksus on planeeritud maakonnaplaneeringus märgitud piirkondlikku keskusesse või suuremasse keskusesse

5 punkti – teenuseüksus on planeeritud kohaliku omavalitsuse keskusesse või maakonnaplaneeringus märgitud kohalikku keskusesse

0 punkti – teenuseüksus on planeeritud asulasse, mis ei ole kohaliku omavalitsuse keskus, ega ole maakonnaplaneeringus märgitud kohalikuks või suuremaks keskusiks.

Kriteerium 5: Sotsiaalteenuste osutamine teenuseüksuse asukoha omavalitsusüksuses

Sotsiaalteenuste osutamine kohaliku omavalitsuse poolt aitab kaasa inimestele terviklikuma abi osutamisel, sest peale üldhooldusteenuse võivad olla vajalikud ka kohaliku omavalitsuse muud pakutavad tugiteenused, näiteks sotsiaaltransporditeenus ja sotsiaaleluasemetenus. Arvestuse aluseks on 01.01.2018. aastal kehtima hakanud haldusjaotuse põhiselt kohalikus omavalitsuses vastuvõetud abi korraldamise aluseks olevad õigusaktid (volikogu määrused) järgmistele teenustele: koduteenus, isikliku abistaja teenus, tugiisikuteenus, täisealise isiku hooldus,

võlanõustamisteenus, eluruumi tagamine, varjupaigategenus, turvakoduteenus, sotsiaaltransporditeenus. Taotleja lisab taotlusele viited asjassepuutuvatele õigusaktidele Riigiteatajas.

Projekte hinnatakse järgmiselt:

20 punkti – kohaliku omavalitsuse üksuses osutatakse vähemalt 9 teenust toodud loetelust;

15 punkti – kohaliku omavalitsuse üksuses osutatakse vähemalt 8 teenust toodud loetelust;

10 punkti – kohaliku omavalitsuse üksuses osutatakse vähemalt 7 teenust toodud loetelust;

5 punkti – kohaliku omavalitsuse üksuses osutatakse 5 või 6 teenust toodud loetelust;

0 punkti – kohaliku omavalitsuse üksuses osutatakse vähem kui 5 teenust toodud loetelust.

Kriteerium 6: Juurdepääs teenusekohtadele

Hinnatakse füüsilist juurdepääsu ühistranspordiga, mis määrab ühelt poolt teenuse kättesaadavuse ning teisalt teenusesaaja võimalused. Ühistranspordi ühendus peab olema tagatud asustusüksuse piires ja ühenduses suuremate asulatega.

Hinnatakse olemasolevat ühistranspordi võrku, et teenuse pakkumine toimiks olemasoleva keskkonnaga kooskõlas. Optimaalseks ühistranspordiga ühenduseks saab arvata olukorra, kus ühistranspordi peatus on teenuseüksusest mõistlikus kauguses (kuni 1 km).

Kriteeriumi puhul on oluline nii töötajate, lähedaste või külaliste kui ka teenust saavate inimeste liikumise võimalused.

Projekte hinnatakse järgmiselt:

10 punkti – juurdepääs on tagatud mitu korda päevas ühistranspordiga ja sõidugraafikud sobituvad kavandatud liikumisaegadega, taotleja on lisanud ühenduse sagedust sobival aegadel tõendavad sõidugraafikud;

5 punkt – igapäevane juurdepääs ühistranspordiga on tagatud, kuid sõidugraafikud ei ole optimaalsed ega mugavad, taotleja on lisanud ühenduse olemasolu tõendavad sõidugraafikud;

0 punkti – ühistransport ei ole teenuseüksuse puhul praktiliselt kasutatav (peatused kaugel, ajad ei klapi, liikumissuunad sobimatud).

Kriteerium 7: Teenusekohtade ligipääsetavus

Hindamisel arvestatakse, kas projekti raames tagatakse ligipääsetavus (sh liikumispuudega inimeste liikumisvõimalused). Kas on juhitud ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri 29. mai 2018. a. määrusest nr 28, puudega inimeste erivajadustest tulenevad nõuded ehitisele.

Ruumide ligipääsetavus ei tähenda vaid esiuksest sisse saamist, vaid ka teenuse osutamise seotud ruumide, sh nõustamiseks ja tegevusteks kavandatud ruumide ligipääsetavust (ukse laius, lävepakk jne), et pakutav teenus oleks kättesaadav. Näiteks ei pea ratastooliga ligipääsetavus mitmekorruselises hoones alati tähendama lifti, selleks võib olla ka trepironija jne, kuid uute hoonete rajamisel tuleks enam kui kahekordsete hoonete puhul seda kindlasti arvestada.

Hindamise aluseks on taotluses esitatud informatsioon ja esitatud eskiis / ruumiplaan.

Projekte hinnatakse järgmiselt:

15 punkti – teenuseüksuses on ligipääsetavusega seotud küsimused läbi mõeldud ning leitud on võimalikud parimad lahendused taristu kasutamiseks, sh liikumiskiiranguga inimesele;

10 punkti – teenuseüksus on kavandatud, arvestades ligipääsetavuse tingimusi, kuid on kohti, kus projekt tuleb üle vaadata ja parandada;

5 punkti – projektis on olulised puudused ligipääsetavuse lahendustes, kuid projekt on võimalik ellu viia kooskõlas ligipääsetavuse tingimustega, arvestades muu hulgas komisjoni ettepanekuid;

0 punkti – projektis on olulised puudused ligipääsetavuse lahendustes ning teenuseüksus ei toeta ligipääsetavat teenusepakkumist.

Kui projekt saab 0 punkti, ei saa seda meetme tegevuse raames toetada, sest projektis planeeritud taristu ei vasta ligipääsetavuse tingimustele ega taga selle võimalikele kasutajatele võrdseid võimalusi. Kui projekt saab 0 punkti, ei ole taristu kavandatud määruse tingimustega kooskõlas. **Komisjon projekti edasi ei hinda.**

Kriteerium 8: Ruumimõju ümbritsevale keskkonnale

Hindamise aluseks on taotluses ja taotluse lisades esitatud informatsioon, sh informatsioon tegevuse vastavuse kohta kehtivatele planeeringutele.

Projekte hinnatakse järgmiselt:

10 punkti - Projekti raames parendatakse ümbritseva elukeskkonna kvaliteeti, uue hoone rajamine on kooskõlas planeeringutes kehtestatud põhimõtetega. Projekt avaldab olulist positiivset mõju elukeskkonnale, rajatav objekt sobib planeeringult ümbritsevasse elukeskkonda. Antakse panus säästliku ja otstarbeka maakasutuse kujundamisse, püüdes vältida hoonestatud alade pindala laiendamist ning soodustades varem kasutuses olnud või ebapiisavalt kasutatud alade otstarbekamat kasutamist. Hoone kavandamisel on läbi viidud või viiakse läbi arhitektuurivõistlus ja projekteerimise lähteülesande koostamisse on kaasatud või kaasatakse volitatud arhitekti kutset omav ekspert. Kasutatakse BIM-tehnoloogiat

5 punkti - Projekti raames pigem parendatakse ümbritseva elukeskkonna kvaliteeti, Objekti rajamine on kooskõlas planeeringutes kehtestatud põhimõtetega, või on esitatud realistlik kava tegevuste ja planeeringute vastavusse viimiseks. Projekt avaldab positiivset mõju elukeskkonnale, rajatav objekt sobib planeeringult ümbritsevasse elukeskkonda. Antakse panus säästliku ja otstarbeka maakasutuse kujundamisse, püüdes vältida hoonestatud alade pindala laiendamist ning soodustades varem kasutuses olnud või ebapiisavalt kasutatud alade otstarbekamat kasutamist. Projekteerimise lähteülesande koostamisse on kaasatud või kaasatakse volitatud arhitekti kutset omav ekspert.

0 punkti - Projekti raames pigem ei parendata ümbritseva keskkonna kvaliteeti, ruumilise planeerimise kvaliteet ja projekti positiivne mõju elukeskkonnale on vähene. Objekti rajamine ei ole kooskõlas kehtivate planeeringutega ning tegevuste ja planeeringute vastavusse viimine ei ole realistlik. Projekteerimise lähteülesande koostamisse ei ole kaasatud või ei kavatseta kaasata volitatud arhitekti kutset omavat eksperti.